

3. Územní rozložení věřících

3.1. Regionální rozdíly

Charakteristickým znakem územního rozložení věřících obyvatel, patrným již z dob první republiky, je vzrůst religiozity směrem ze západu na východ, resp. ze severozápadu na jihovýchod území republiky. Tyto rozdíly zůstávají zachovány i ve výsledcích sčítání 1991-2011, pouze postupně klesal procentní podíl věřících ve všech regionech. Tato územní diference na ose západ - východ je vázaná především na věřící s vazbami na církevní instituce, konkrétně na dominantní římskokatolickou církev.

Tradičně vysoký podíl osob bez náboženské víry byl zaznamenán v severozápadní části území státu - kraji Ústeckém (v roce 2011 zde bylo 44,2 % obyvatel bez náboženské víry), Libereckém (42,5 %) a Karlovarském (39,8 %). Jedná se o oblasti, kde došlo po roce 1945 k odsunu prakticky všech německých obyvatel, tvořících naprostou většinu obyvatel tohoto území. Následně byly tyto oblasti osídleny novými obyvateli přicházejícími z různých oblastí republiky, včetně Slovenska, a také z jiných evropských zemí (repatrianti). V takto nově vzniklé populaci neexistovaly a ani se vzhledem k historickému vývoji nemohly nově vyvinout (nejen) náboženské tradice. I když se rozdíly mezi pohraničními a ostatními oblastmi postupně zmenšují, i po desítkách let se zde stále projevuje vliv těchto velkých pohybů obyvatel se všemi průvodními jevy.

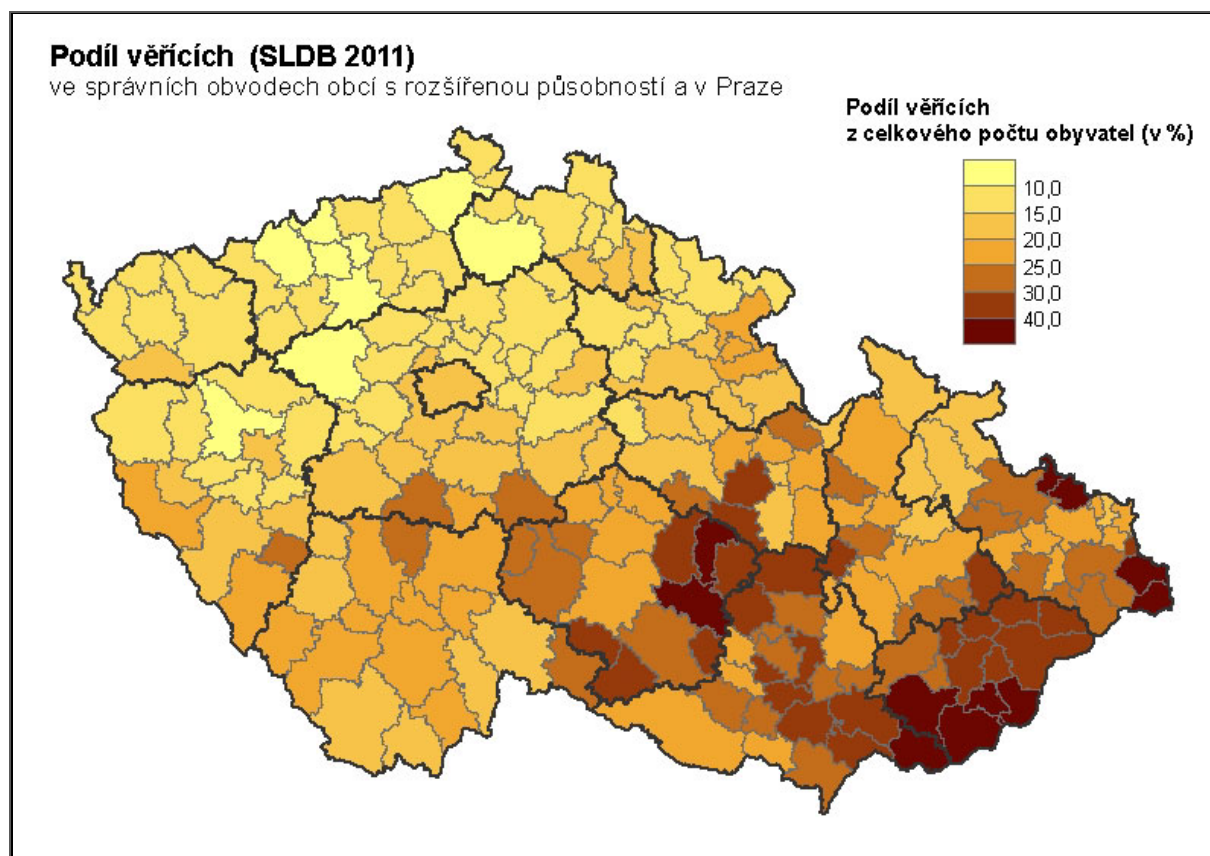
I při sčítání v roce 2011 byla zjištěna nejnižší religiozita v Ústeckém kraji, kde se za věřící prohlásila jedna desetina všech obyvatel, přičemž jen asi polovina z nich, tj. pouhých 5 % obyvatelstva, se zároveň přihlásila k některé církvi, náboženské společnosti či směru. V případě Karlovarského a Libereckého kraje představovali věřící necelých 13 % obyvatel. Údajům z těchto regionů se při sčítání 2011 přiblížil i Středočeský kraj, kde věřící tvořili 14 %, zatímco osoby bez náboženské víry přibližně dvě pětiny obyvatelstva.

Základní přehled rozdělení věřících podle krajů k 26.3.2011

Kraj	Počet obyvatel	Věřící celkem		Věřící hlásící se k církvi		Věřící nehlásící se k církvi	
		abs.	% z počtu obyvatel	abs.	% z věřících celkem	abs.	% z věřících celkem
ČR celkem	10 436 560	2 168 952	20,8	1 463 584	67,5	705 368	32,5
Hlavní město Praha	1 268 796	239 438	18,9	139 005	58,1	100 433	41,9
Středočeský	1 289 211	184 674	14,3	111 630	60,4	73 044	39,6
Jihočeský	628 336	130 847	20,8	85 409	65,3	45 438	34,7
Plzeňský	570 401	86 161	15,1	53 036	61,6	33 125	38,4
Karlovarský	295 595	37 932	12,8	21 107	55,6	16 825	44,4
Ústecký	808 961	81 467	10,1	42 763	52,5	38 704	47,5
Liberecký	432 439	55 721	12,9	31 160	55,9	24 561	44,1
Královéhradecký	547 916	90 327	16,5	56 915	63,0	33 412	37,0
Pardubický	511 627	100 990	19,7	70 150	69,5	30 840	30,5
Vysočina	505 565	148 145	29,3	115 433	77,9	32 712	22,1
Jihomoravský	1 163 508	333 995	28,7	240 664	72,1	93 331	27,9
Olomoucký	628 427	150 583	24,0	104 055	69,1	46 528	30,9
Zlínský	579 944	214 825	37,0	169 662	79,0	45 163	21,0
Moravskoslezský	1 205 834	313 847	26,0	222 595	70,9	91 252	29,1

Relativně nejvyšší počty věřících mají tradičně moravské kraje. V jejich pořadí nedošlo přitom ve srovnání s výsledky předcházejícího sčítání k žádné změně. Na prvním místě byl v roce 2011 opět Zlínský kraj, kde věřící v úhrnu představovali 37,0 % populace. Zlínský kraj měl mezi všemi kraji největší podíl obyvatel, kteří se přihlásili k římskokatolické církvi (24,6 %), ale také k Českobratrské církvi evangelické (1,4 %) a jeden z nejvyšších zde byl rovněž podíl věřících nehlásících se k církvi (7,8 %). Náboženská víra v krajích s nejvyšší a nejnižší religiozitou - ve Zlínském a Ústeckém - je podrobněji zmapována také v kartogramech v příloze.

V Jihomoravském kraji a kraji Vysočina se podíl věřících celkem blížil třem desetínám všech obyvatel, v kraji Moravskoslezském a Olomouckém tvořili věřící přibližně čtvrtinu obyvatelstva. Z českých krajů vykazovaly nejvyšší podíl věřících - přibližně pětinu všech obyvatel - kraje Jihočeský a Pardubický.

Výraznější rozdíly v religiozitě obyvatelstva se projeví pochopitelně na úrovni menších regionů - okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále SO ORP). Oblasti s dlouhodobě nejnižší religiozitou se nacházejí zcela jednoznačně v severozápadním pohraničí - především se jedná o Mostecko (SO ORP Most, Litvínov a Bílina), kde se podíl věřících při sčítání 2011 pohyboval jen mezi 8 - 9 % populace (15 - 16 % ze zjištěných odpovědí); ale prakticky v celém Ústeckém kraji podíl věřících o mnoho nepřesáhl desetinu obyvatelstva. Podobná situace panovala v sousedních mikroregionech směrem do vnitrozemí - Rakovník a Česká Lípa. K nim se pak připojilo několik oblastí z Plzeňského kraje, Karlovarska a směrem na východ další části Středočeského kraje. Jedná se zpravidla o výrazně průmyslové regiony (Most, Česká Lípa, Kladno), kde docházelo v minulosti k intenzivní investiční výstavbě a také k výraznější migraci obyvatel. U řady z nich je dalším faktorem ovlivňujícím vztah k víře také odsunutí původního německého obyvatelstva a jeho nahrazení novými osidlenci. Na Rakovnicku a Lounsku má malý vztah obyvatel k náboženské víře kořeny již v počátcích samostatného Československa; tyto oblasti patřily k těm, kde se nejvíce vystupovalo z katolické církve, případně přestupovalo k nově vzniklé československé církvi.

Vývoj religiozity v okresech s nejnižším podílem věřících v letech 1991 - 2011

Okres	1991		2001		2011		Index 2011/1991
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
Most	24 022	20,0	14 509	12,4	9 632	8,6	40,1
Rakovník	13 089	23,7	7 795	14,4	5 409	9,8	41,3
Česká Lípa	24 906	24,4	15 819	15,0	9 950	9,9	40,0
Chomutov	30 102	24,3	19 677	15,7	12 193	10,0	40,5
Děčín	32 590	24,4	20 395	15,2	12 990	10,1	39,9
Ústí nad Labem	27 229	23,0	18 038	15,3	11 931	10,1	43,8
Teplice	31 171	24,4	19 923	15,8	12 759	10,2	40,9
Plzeň-sever	21 146	29,2	13 012	17,8	7 918	10,6	37,4
Louny	26 310	30,4	16 597	19,3	9 011	10,6	34,2
Kladno	33 601	22,5	23 423	15,6	17 400	11,0	51,8
Litoměřice	33 474	29,4	20 683	18,1	12 951	11,0	38,7
Rokycany	12 864	27,9	8 094	17,7	5 301	11,2	41,2

Srovnání výsledků sčítání v letech 1991, 2001 a 2011 ukazuje, že okresy s nejnižší mírou religiozity zůstávají stejné, i jejich pořadí podle úrovně religiozity se mění minimálně, hlavní změny mezi jednotlivými sčítáními představuje jen klesající procento věřících. Trojice okresů s nejnižší religiozitou se přitom při sčítání v roce 2001 a 2011 nezměnila. Podíl věřících právě u těchto tří okresů přitom poklesl pod hranici deseti procent. Faktem však je, že relativní úbytek věřících oproti předcházejícímu sčítání byl menší, než tomu bylo o deset let dříve, pohyboval se kolem 4,5 procentního bodu. Extrémně nízký podíl věřících lze sledovat od roku 1991 v okrese Most, který je trvale okresem s nejnižší religiozitou¹. Ze dvou SO ORP v okrese je přitom nejnižší religiozita v obvodě Litvínov, kde podíl věřících představuje 8,3 % všech obyvatel.

Složení obyvatel podle náboženské víry v okresech s nejnižším podílem věřících k 26.3.2011

Okres	Počet obyvatel	Počet věřících celkem	% z počtu obyvatel				
			věřící celkem	věřící hlásící se k církvi	věřící nehlásící se k církvi	bez nábož. víry	neuveďeno
Most	111 775	9 632	8,6	4,2	4,4	45,3	46,1
Rakovník	54 993	5 409	9,8	5,2	4,6	47,1	43,1
Česká Lípa	100 756	9 950	9,9	5,2	4,7	43,6	46,5
Chomutov	122 157	12 193	10,0	5,2	4,8	44,4	45,6
Děčín	128 834	12 990	10,1	5,1	4,9	44,2	45,8
Ústí nad Labem	118 228	11 931	10,1	5,1	5,0	44,2	45,7
Teplice	125 498	12 759	10,2	5,1	5,1	45,0	44,9
Plzeň - sever	74 940	7 918	10,6	6,1	4,4	43,6	45,9
Louny	85 191	9 011	10,6	6,0	4,6	42,9	46,5
Kladno	158 799	17 400	11,0	5,9	5,0	45,4	43,6
Litoměřice	117 278	12 951	11,0	6,4	4,7	43,2	45,8
Rokycany	47 458	5 301	11,2	6,7	4,5	43,6	45,2

¹ Podstatně nižší byla na Mostecku religiozita již v roce 1950, kdy oproti celostátní úrovni blížící se téměř 95 % zde byla jen ve výši 75,9 %.

Pro oblasti s nejnižší religiozitou je typické poměrně vysoké zastoupení věřících nehlásících se k církvi mezi věřícími celkem. Ve většině těchto regionů byl počet osob obou kategorií věřících téměř shodný, tedy věřící osoby nehlásící se k církvi a náboženské společnosti se blížily svým počtem věřícím hlásícím se ke konkrétním církvím. V mikroregionech s vůbec nejnižším podílem věřících obyvatel - v SO ORP Bílina, Most, Litvínov a Děčín - dokonce věřící nehlásící se k církvi mírně převažovali.

Složení obyvatel podle náboženské víry v SO ORP s nejnižším podílem věřících k 26.3.2011

SO ORP	Počet obyvatel	Počet věřících celkem	% z počtu obyvatel				
			věřící celkem	věřící hlásící se k církvi	věřící nehlásící se k církvi	bez náb. víry	neuveveno
Litvínov	37 837	3 148	8,3	4,1	4,2	45,1	46,5
Bílina	20 265	1 712	8,4	3,8	4,6	45,1	46,5
Most	73 938	6 484	8,8	4,3	4,5	45,4	45,8
Děčín	76 447	7 082	9,3	4,6	4,7	46,0	44,7
Česká Lípa	74 803	7 080	9,5	4,8	4,7	43,8	46,8
Louny	42 419	4 100	9,7	5,3	4,4	45,4	44,9
Nýřany	53 029	5 211	9,8	5,3	4,5	44,3	45,8
Rakovník	54 993	5 409	9,8	5,2	4,6	47,1	43,1
Chomutov	79 788	7 928	9,9	5,1	4,8	45,0	45,1
Kadaň	42 369	4 265	10,1	5,3	4,7	43,4	46,5
Ústí nad Labem	118 228	11 931	10,1	5,1	5,0	44,2	45,7
Slaný	38 741	4 018	10,4	5,7	4,7	44,6	45,0

Naopak tradičním územním celkem s nejvyšší religiozitou je prakticky celá východní Morava, ke které se připojují některé části Vysočiny. Dlouhodobě nejvyšší religiozita, ale rovněž se stále se snižujícím podílem, je v oblasti jihovýchodní Moravy při hranicích se Slovenskem - SO ORP Uherský Brod a Uherské Hradiště, navazující oblasti Valašska a mikroregion Veselí nad Moravou. Zde tvořili věřící při sčítání v roce 2011 více než dvě pětiny, v některých mikroregionech dokonce více než polovinu obyvatel; z osob, které otázku na náboženskou víru zodpověděly, se k víře přihlásilo více než 70 %. Obdobné podíly byly dosaženy také na Jablunkovsku a Třinecku, kde je silně zastoupena polská národnostní menšina, na Hlučínsku a v některých regionech Vysočiny, především SO ORP Velké Meziříčí a Nové Město na Moravě.

Vývoj religiozity v okresech s nejvyšším podílem věřících v letech 1991-2011

Okres	1991		2001		2011		Index 2011/1991
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
Uherské Hradiště	107 558	74,1	92 844	64,2	64 887	45,9	60,3
Hodonín	109 848	68,2	92 091	57,6	59 004	38,5	53,7
Žďár nad Sázavou	85 762	68,7	70 985	56,6	44 776	38,2	52,2
Vsetín	97 520	66,4	82 685	56,2	50 530	35,5	51,8
Zlín	124 441	63,2	103 720	53,1	67 066	35,2	53,9
Opava	121 074	67,0	103 792	57,2	61 425	35,1	50,7
Frýdek - Místek	141 480	62,2	118 115	52,1	71 897	34,6	50,8
Blansko	67 837	62,9	53 636	49,8	33 132	31,3	48,8
Třebíč	71 251	60,8	55 780	47,5	34 739	31,1	48,8
Kroměříž	63 821	59,1	49 267	45,6	32 342	30,6	50,7
Břeclav	72 351	58,1	56 609	45,6	32 453	28,8	44,9
Brno - venkov	92 132	59,4	71 957	45,2	58 423	28,3	63,4

Pozn.: Údaje za okresy jsou vždy podle územní struktury k datu sčítání

Také v případě okresů s vysokou religiozitou se jejich pořadí měnilo v období 1991-2011 jen málo. Významně se ovšem snížil podíl věřících ve všech okresech. Zatímco v roce 1991 se pohyboval u první pětičky okresů kolem dvou třetin, při sčítání 2011 překračoval jen jednu třetinu obyvatel. Úbytek věřících u těchto okresů byl přitom mezi sčítáními 2001 a 2011 vyšší než mezi roky 1991 a 2001.

Se zvyšující se religiozitou regionu vzrůstala převaha věřících hlásících se k církvím nad těmi, kteří konkrétní církev nevedli. Na úrovni krajů byla tato převaha nejvyšší u Zlínského kraje (29,3 % ku 7,8 % obyvatel) a kraje Vysočina, kde dominují tradiční církve. Ve výše uvedených okresech či SO ORP s nejvyšší religiozitou představovali věřící nehlásící se k žádné církvi obvykle jen 10 - 20 % všech věřících, u prvních tří mikroregionů (SO ORP Valašské Klobouky, Jablunkov a Kravaře) dokonce méně než desetinu věřících celkem. Vysoká religiozita je ve všech regionech daná především přihlášením se k římskokatolické církvi.

Religiozita v okresech s nejvyšším podílem věřících k 26.3.2011

Okres	Počet obyvatel	Počet věřících celkem	% z počtu obyvatel				neuveďeno
			věřící celkem	věřící hlásící se k církvi	věřící hlásící se k Církvi římskokat.	věřící nehlásící se k církvi	
Uherské Hradiště	141 467	64 887	45,9	37,8	34,7	8,1	36,0
Hodonín	153 225	59 004	38,5	31,0	27,5	7,5	40,4
Žďár nad Sázavou	117 219	44 776	38,2	32,0	26,7	6,2	41,8
Vsetín	142 420	50 530	35,5	28,3	20,7	7,2	43,7
Zlín	190 488	67 066	35,2	27,3	23,1	7,9	40,8
Opava	174 899	61 425	35,1	27,6	23,8	7,6	43,7
Frýdek-Místek	207 756	71 897	34,6	26,7	16,8	7,9	41,2
Blansko	105 708	33 132	31,3	24,0	20,3	7,3	44,2
Třebíč	111 693	34 739	31,1	24,1	21,2	7,0	43,5
Kroměříž	105 569	32 342	30,6	22,6	19,3	8,0	41,4
Břeclav	112 828	32 453	28,8	21,3	18,0	7,4	42,6
Brno-venkov	206 300	58 423	28,3	20,6	17,5	7,7	42,8

Religiozita v SO ORP s nejvyšším podílem věřících k 26.3.2011

SO ORP	Počet obyvatel	Počet věřících celkem	% z počtu obyvatel				neuveďeno
			věřící celkem	věřící hlásící se k církvi	věřící hlásící se k Církvi římskokat.	věřící nehlásící se k církvi	
Valašské Klobouky	22 991	13 241	57,6	52,8	48,6	4,8	36,0
Jablunkov	22 214	12 712	57,2	51,8	35,6	5,4	34,0
Kravaře	20 919	11 111	53,1	48,4	43,7	4,7	40,4
Uherský Brod	52 062	27 549	52,9	46,0	42,8	6,9	32,9
Veselí nad Moravou	38 104	17 861	46,9	39,7	35,1	7,1	37,9
Luhačovice	18 754	8 403	44,8	36,9	32,8	7,9	40,7
Třinec	54 627	23 401	42,8	34,5	13,2	8,3	40,3
Hlučín	39 465	16 769	42,5	36,0	31,6	6,5	43,8
Velké Meziříčí	35 312	14 894	42,2	35,4	31,8	6,8	41,3
Uherské Hradiště	89 405	37 338	41,8	33,0	30,0	8,8	37,8
Nové Město na Moravě	19 004	7 828	41,2	35,6	26,8	5,6	40,3
Český Těšín	25 516	10 123	39,7	32,1	16,9	7,6	38,9

3.2. Velikostní skupiny obcí

Jednoznačná souvislost, která byla zřejmá při minulých sčítáních mezi religiozitou a velikostní kategorií obcí, se při sčítání v roce 2011 již tak výrazně neprojevila. Religiozita byla nadále vyšší v menších, a zejména v nejmenších obcích, ale relativní úbytek věřících se vzrůstající velikostní kategorií obce už nebyl tak markantní, jako tomu bylo v minulosti. Vliv velikosti sídla se tak zeslabil. Rozdíl v procentuálním zastoupení věřících mezi nejmenší a největší kategorií obcí (do 199 obyvatel a 100 000 a více obyvatel) představoval zhruba jen pět procentních bodů; při sčítání 2001 to bylo ještě kolem sedmnácti bodů. K nejvýraznějšímu poklesu podílu věřících přitom došlo mezi sčítáními 2001 a 2011 u nejmenších obcí, se vzrůstem velikosti obce se tento úbytek snižoval.

Obyvatelé hlásící se k náboženské víře podle velikostních kategorií obcí k 26.3.2011

Velikostní skupina obcí	Počet obyvatel	Věřící celkem		Věřící hlásící se k církvi		Věřící nehlásící se k církvi	
		abs.	% z počtu obyvatel	abs.	% z počtu obyvatel	abs.	% z počtu obyvatel
do 199	190 509	47 456	24,9	36 367	19,1	11 089	5,8
200 - 499	653 356	146 434	22,4	108 408	16,6	38 026	5,8
500 - 999	940 142	216 878	23,1	160 469	17,1	56 409	6,0
1 000 - 1 999	1 002 103	236 269	23,6	174 223	17,4	62 046	6,2
2 000 - 4 999	1 228 315	274 666	22,4	197 169	16,1	77 497	6,3
5 000 - 9 999	933 230	194 684	20,9	133 729	14,3	60 955	6,5
10 000 - 19 999	956 108	173 260	18,1	111 916	11,7	61 344	6,4
20 000 - 49 999	1 329 002	253 505	19,1	162 278	12,2	91 227	6,9
50 000 - 99 999	878 783	163 350	18,6	101 325	11,5	62 025	7,1
100 000 a více	2 325 012	462 450	19,9	277 700	11,9	184 750	7,9
ČR celkem	10 436 560	2 168 952	20,8	1 463 584	14,0	705 368	6,8

Nejvyšší religiozita byla v nejmenších sídlech do 199 obyvatel, kde se pohybovala kolem čtvrtiny všech obyvatel. Pak se s kolísáním postupně snižovala, přičemž od měst s více než deseti tisíci obyvateli již klesla pod jednu pětinu.

Výraznější rozdíl mezi nejmenšími a největšími obcemi je přitom patrný především v případě věřících hlásících se k církvím a náboženským společnostem, zejména pak k největší římskokatolické církvi (viz též kap. 4.1). Konkrétně to znamená, že podstatně vyšší podíly věřících katolického vyznání jsou v malých sídlech oproti obcím, resp. městům s vyšším počtem obyvatel.

Značné rozdíly v tomto ohledu existují i mezi jednotlivými kraji. V religiózních krajích na východě Moravy je rozdíl mezi velikostními skupinami obcí velice výrazný. Například v případě Zlínského kraje je podíl katolických věřících v nejmenších a malých obcích téměř třetinový (např. 31,9 % u kategorie 1000 - 1999 obyvatel), přičemž se konstantně udržuje až do velikosti obce s pěti tisíci obyvateli. Pak podíl katolíků razantně klesá a to na konečnou jednu sedminu v případě největšího města Zlína (14,8 %).

Naopak prakticky žádný rozdíl (diference v rozmezí desetin procenta až jednoho procenta) v zastoupení katolíků z hlediska velikosti obce není u krajů s nízkou religiozitou, jako např. Ústeckého nebo Karlovarského.

Podíl věřících nehlásících se k církvi naproti tomu vykazuje zcela opačnou závislost - s rostoucí velikostí obce se zvyšuje, i když rozdíly mezi kategoriemi obcí jsou v tomto případě menší. Více než čtvrtina věřících nehlásících se k církvi žije v největších městech se 100 tisíci a více obyvateli. Jen v Praze se k této skupině věřících přihlásilo více než 100 tisíc osob.

Obecně lze ovšem říci, že celková úroveň religiozity v jednotlivých obcích zpravidla více odráží regionální odlišnosti ve vztahu obyvatel k náboženské víře, tzn. větší roli než velikost obce hraje míra religiozity v oblasti, kde daná obec leží, případně specifika samotné obce (historický vývoj osídlení, rozvoje průmyslu apod.). Kromě toho v souboru menších obcí se zpravidla vyskytují větší extrémy na obou pólech - obce s nejnižším i nejvyšším podílem věřících mají nejčastěji méně než 1000 obyvatel. V případě větších obcí či měst jsou hodnoty religiozity méně rozptýlené. Například v mikroregionech s nejnižší religiozitou - SO ORP Most, Litvínov a Bílina činil podíl věřících při sčítání 2011 jen 8 - 9 % populace, přičemž v 10 zdejších obcích s nejnižší religiozitou se podíl věřících pohyboval mezi 2 - 7 % obyvatel. Z těchto obcí přitom 7 mělo méně než 1000 obyvatel, další 3 mezi 1000 až 4000 obyvateli. Naopak v centrech těchto správních obvodů - městech Bílina (15,4 tis. obyvatel), Litvínov (24,9 tis.) a Most (65,2 tis.) byl podíl věřících obyvatel přibližně na úrovni průměru daného mikroregionu nebo o něco vyšší.

Z celkového počtu 6251 obcí při sčítání 2011 zaznamenalo 53 obcí méně než 5 % věřících obyvatel, vůbec nejnižší podíly věřících, dosažené v 6 obcích, se pohybovaly mezi 0 - 2 % obyvatelstva. Až na výjimky se všechny obce s méně než 5 % věřících nacházely v severních nebo západních Čechách, případně v přilehlých částech středních Čech (okresy Rakovník, Kladno, Mladá Boleslav, Mělník). Přitom pouze jediná obec z tohoto souboru mírně přesáhla počet 1000 obyvatel (1033) a tři obce spadaly do velikostní kategorie 500 - 999 obyvatel; všechny ostatní byly obce s méně než 500 obyvateli.

Ve 28 obcích se přihlásily k náboženské víře více než dvě třetiny obyvatel, nejvyšší podíly věřících překročily hranici čtyř pětiny obyvatel (pouze ve 2 obcích). Nejvíce těchto obcí s nejvyššími hodnotami religiozity bylo v mikroregionech Uherský Brod a Valašské Klobouky, dále ve východní části Vysočiny, na Třebíčsku a Znojemsku. Pouze jedna obec se počtem obyvatel blížila 3 tisícům, 2 obce náležely do velikostní kategorie 1 000 - 1 999, všechny ostatní čítaly méně než 1000 obyvatel.

Pokud by byl podobný žebříček sestaven pouze z měst větších než 5 000 obyvatel, ve 14 městech s nejnižší religiozitou představovali věřící méně než desetinu obyvatel; podíl věřících se v nich pohyboval mezi 8 - 10 % obyvatel. Byla mezi nimi města různých velikostních kategorií; od nejmenšího města Stochov na Kladensku (5,4 tis. obyvatel) až po největší Most (65,2 tis.). Všechna ovšem leží v již zmíněných oblastech s nízkým podílem věřících - v severních a západních Čechách, případně v navazujících oblastech Středočeského kraje.

Města s 5 000 a více obyvateli s nejvyšší religiozitou se ponejvíce nacházela v pásu mikroregionů při hranicích se Slovenskem, jedinou výjimkou byly Kravaře u Opavy. Nejčastěji se jednalo o malá města s počtem obyvatel mezi 5 - 7 tisíci, do první desítky se však vešla i tři větší města - Uherský Brod (16,8 tis. obyvatel), Český Těšín (24,4 tis.) a Třinec (36,3 tis.). Věřící zde představovali zpravidla více než dvě pětiny obyvatel, v případě prvních tří měst (Jablunkov, Kravaře a Brumov-Bylnice) to byla dokonce více než polovina.

Města s více než 5 000 obyvateli s nejnižším podílem osob hlásících se k náboženské víře k 26.3.2011

Město	Počet obyvatel	Počet věřících celkem	% z počtu obyvatel				
			věřící celkem	věřící hlásící se k církvi	věřící nehlásící se k církvi	bez nábož. víry	neuveďeno
Duchcov	8 487	700	8,2	3,8	4,4	45,3	46,4
Stochov	5 398	466	8,6	4,8	3,8	48,6	42,8
Bílina	15 401	1 334	8,7	3,8	4,9	44,1	47,3
Litvínov	24 905	2 192	8,8	4,3	4,5	44,5	46,7
Most	65 193	5 831	8,9	4,4	4,5	46,4	44,7
Mimoň	6 414	581	9,1	5,0	4,1	42,7	48,2
Nýřany	6 965	634	9,1	4,9	4,2	44,3	46,6
Hrádek n. Nisou	7 493	694	9,3	4,6	4,7	41,7	49,0
Horní Slavkov	6 089	578	9,5	5,2	4,3	38,9	51,5
Jirkov	19 461	1 875	9,6	4,9	4,7	45,9	44,5
Klášteřec n. Ohří	14 591	1 411	9,7	4,9	4,8	45,3	45,0
Štětí	8 852	859	9,7	5,2	4,6	41,9	48,4

Města s více než 5 000 obyvateli s nejvyšším podílem osob hlásících se k náboženské víře k 26.3.2011

Město	Počet obyvatel	Počet věřících celkem	% z počtu obyvatel				
			věřící celkem	věřící hlásící se k církvi	věřící hlásící se k Církvi římskokatol.	věřící nehlásící se k církvi	neuveďeno
Jablunkov	5 732	3 191	55,7	50,3	38,7	5,4	34,7
Brumov-Bylnice	5 602	2 832	50,6	44,8	39,8	5,8	41,5
Kravaře	6 570	3 308	50,4	44,5	39,0	5,9	43,5
Uherský Brod	16 758	7 884	47,0	39,1	36,1	7,9	32,5
Strážnice	5 703	2 499	43,8	35,0	32,6	8,8	38,2
Kunovice	5 496	2 400	43,7	34,8	31,1	8,9	37,3
Slavičín	6 611	2 853	43,2	34,4	30,3	8,8	42,5
Luhačovice	5 172	2 045	39,5	31,1	27,2	8,4	40,7
Český Těšín	24 394	9 552	39,2	31,5	16,5	7,6	39,1
Třinec	36 263	14 189	39,1	30,5	12,7	8,6	42,1
Staré Město (okr. Uh. Hrad.)	6 693	2 574	38,5	30,2	27,1	8,2	40,2
Velká Bíteš	5 042	1 856	36,8	29,2	25,9	7,6	42,3